

Косьмій Д.М.,
ЗВО «Університет Короля Данила»
Науковий керівник: Бабецька І.Я.,
к.ю.н.
ЗВО «Університет Короля Данила»
м. Івано-Франківськ

УКЛАДЕННЯ ШЛЮБУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У зв'язку із повномасштабним вторгненням росії в Україну згідно Указу Президента №64/2022 в Україні було введено воєнний стан з 24 лютого 2022 року. Тому укладення шлюбу в умовах воєнного стану є актуальною темою на сьогодні.

Постановою КМУ від 07 березня 2022 року №213 «Деякі питання державної реєстрації шлюбу в умовах воєнного стану» визначено особливий порядок реєстрації шлюбу для військовослужбовців, а саме:

- Збройних Сил;
- Служби безпеки;
- Служби зовнішньої розвідки;
- Державної прикордонної служби;
- Управління державної охорони;
- Національної гвардії;
- іншого утвореного відповідно до законів України військового формування;
- поліцейських;
- осіб рядового і начальницького складу;
- служби цивільного захисту;
- Державного бюро розслідувань;
- Державної кримінально-виконавчої служби;
- осіб начальницького складу Національного антикорупційного бюро;
- Бюро економічної безпеки. [1]

На час дії воєнного стану, якщо один із наречених є військовослужбовцем, то державна реєстрація шлюбу може проводитися відділом державної реєстрації актів цивільного стану (ДРАЦС) без особистої присутності такого нареченого (нареченої). [2]

Як вбачається зі статистики, під час дії воєнного стану зросла кількість реєстрації шлюбів в Україні. Станом на липень від початку 2022 року в Україні одружилось більше 102 тисяч сімей. [3]

Сама процедура реєстрації шлюбу проходить за наступними етапами:

1. Військовослужбовець подає заяву про реєстрацію шлюбу безпосередньому командирі (керівнику), яким засвідчується справжність підпису на відповідній заяві.

Заява надсилається (передається) або до відділу державної реєстрації актів цивільного стану, до якого подано заяву про державну реєстрацію

шлюбу нареченим (нареченою), або до іншого відділу державної реєстрації актів цивільного стану чи територіального органу Міністерства юстиції (обласний відділ ДРАЦС). Відділ державної реєстрації актів цивільного стану, який отримав заяву, та до якого звернувся другий з наречених, складає актовий запис про шлюб.

2. Факт реєстрації шлюбу може засвідчуватися актом про укладання шлюбу, який складається безпосереднім командиром (керівником) військовослужбовця, скріплюється гербовою печаткою відповідного органу (військового формування). Наприклад обоє наречених військовослужбовці та знаходяться в одній військовій частині. За бажанням наречених укласти шлюб, командир складає акт, який підписується командиром та нареченими. Акт надсилається (передається) до відділу державної реєстрації актів цивільного стану, який проводить діяльність під час воєнного стану. Відділ державної реєстрації актів цивільного стану, який отримав акт, складає актовий запис про шлюб.

3. Акт може складатись без особистої присутності одного або обох наречених з використанням доступних засобів відеозв'язку з відсутнім або з обома за участю двох свідків (наприклад командир разом з нареченим та двома свідками за допомогою засобів відеозв'язку питає у нареченої, яка знаходиться в іншому регіоні України, згоду на реєстрацію шлюбу з нареченим, та складає акт про державну реєстрацію шлюбу на якому проставляються підписи командира, свідків та нареченого). Акт надсилається (передається) до відділу державної реєстрації актів цивільного стану, який проводить діяльність під час воєнного стану. Відділ державної реєстрації актів цивільного стану, який отримав акт, складає актовий запис про шлюб. [1]

До того ж відповідно до пункту 14 глави 1 розділу 2 Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 18 жовтня 2000 року № 52/5, у разі введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» – державну реєстрацію актів цивільного стану проводить будь-який орган за зверненням заявника. [2]

Також в умовах воєнного стану реєстрація шлюбу може здійснюватися керівником закладу охорони здоров'я, в якому перебувають або працюють один чи обоє наречених. У цьому випадку, аналогічно до попереднього, акт про шлюб може бути складений у присутності наречених або з використанням засобів відеозв'язку з тим, хто відсутній. Проте під час складення такого акта беруть участь також двоє свідків. В подальшому, як і в описаних вище процедурах, акт надсилається до відділу ДРАЦС, де складається паперовий актовий запис про шлюб та вносяться відомості до відповідних реєстрів. [3]

Отже, висновком слугує те, що у зв'язку із повномасштабним вторгненням держава розробила окремий механізм реєстрації шлюбу в умовах воєнного стану.

Таким чином, згідно вказаних змін, укладення шлюбу можливе навіть за відсутності наречених.

Список використаних джерел:

1. Пам'ятка щодо державної реєстрації шлюбу в умовах воєнного стану. Online. URL: <https://psjust.gov.ua/wp-content/uploads/2022/04/%D0%9F%D0%B0%D0%BC%D1%8F%D1%82%D0%BA%D0%B0-%D0%B2%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%96.pdf>

2. Укладення шлюбу з військовослужбовцем та його розірвання в умовах воєнного стану. Online. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/ukladennia-shliubu-z-viiskovosluzhbovtsem-ta-ioho-rozirvannia-v-umovakh-voiennoho-stanu>

Новели у сфері реєстрації шлюбів, народження та смерті під час війни. Online. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/noveli-u-sferi-reestraciyi-shlyubiv-narodzhennya-ta-smerti-pid-chas-viyeni.html>